

МОЛОДІЖНИЙ КОМУНАР

ІМ. Д. І. ХИЖЕВСЬКОГО

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ АКМУ

ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ З 1939 РОКУ.

Рік видання XVII
№ 152 (2256).

ЧЕТВЕР, 23 грудня 1976 року

Ціна 2 коп.

РЕПОРТАЖ ЧЕРВОНОГО ТИЖНЯ

Пригадай, ровеснику: 21 січня, 1931 рік. За ініціативу, проявлену у справі ударництва і соціалістичного змагання, що забезпечили успішне виконання першого п'ятирічного плану розвитку народного господарства країни, Ленінський комсомол нагороджено орденем Трудового Червоного Прапора.

У 1931—1934 роках із двох з половиною мільйона підготовлених кадрів механізаторів сільського господарства 80 процентів налічувала молодь. На роботу в політвідділи МТС комсомол направив тисячі своїх активістів.

Хто став продовжувачем тих важливих справ? Кого сьогодні зовуть господарем землі і машини?

В Новоукраїнському районі, як і на всій хліборобській Кіровоградщині, трудиться численна гвардія учнів і дослідників нашого знатного земляка, двічі Героя Соціалістичної Праці О. В. Гіталова.

Комсомольсько-молодіжна тракторна бригада когоспу імені Шевченка — трудовий колектив, над яким провладить шефство Олександр Васильович. Чим живуть сьогодні молоді механізатори тракторної бригади когоспу, що носить ім'я великого Кобзаря? З якими помислами увиходять у день завтрашній — в наступний, другий рік десятиї п'ятирічки?

МІСЦЕ ПОДВИГУ — ПОЛЕ

БУВ ВЕЧІР

Сльотавий, вітряний, холодний. В таку погоду виникає бажання залізти на піч. Знайти десь теплого захисту чи хоч би притулку.

Микола Суворов, перший секретар Новоукраїнського райкому комсомолу, розповідав про механізаторів з бригади Анатолія Лубенця. Поміж відомих речей западали до уваги окремі своєрідні, сказати б, небуденні деталі.

— Невдоволені хлопці. Не так, що сердиті, ні, — спрагли до всього нового, перспективного. Знаєш, буває: живуть, працюють, їдять — і все якось тишком-нишком. Треба — то ї треба. А ні — то й ні. У Лубенця не так. Його колектив завжди вважає, що робить менше, аніж може...

Трохи несподівано у дверях з'явився молодий чоловік і Микола зраділо привітався першим. Зайшов голова колгоспу імені Шевченка О. Г. Тарасенко.

А вже через якихось півгодини ми були в дорозі. Що довше перебував у товаристві Олександра Григоровича, то певніше пересвідчувався: «під рукою» такого керівника добре працювати.

Звичайно, найбільше цікавили механізаторів з бригади Лубенця, сам ватажок, стан справ у колективі. Голова колгоспу не став одразу хвалити хлопців. І це теж сподобалося. Молодий за віком,

енергійний, впливовий, О. Г. Тарасенко почав з вимог...

Ще до приїзду в бригаду довідався, що зараз з'єднують дві тракторні на базі їхньої комсомольсько-молодіжної. Знав

уже, що зовнішній «розгартяш» ніяк не відповідає істинному, внутрішньому, режимові роботи. Мав також скупі відомості про майстерню, споруджену у бригаді Лубенця, яка додала нині клопоту з обладнанням. Та найбільше поцікавився Олександр Григорович тоді, коли мова зайшла про трудівників, про молодих механізаторів. Він якось розважливо кивнув до Миколи Суворова:

— Коли нагороджували районну комсомольську організацію, в указі — ти ж пам'ятаєш — вельми чітко вказувалося на заслуги у справі комуністичного виховання молоді. В чому це виявляється конкретно? Ось подивись: до Лубенця прийшло шестеро хлопців зі школи. Здорово? Безперечно. А дівчата виїжджають. Думаєш тікають? Аж ніяк. Їх ще не вміло кличуть до себе тваринники. Та й не кожна ж може бути дояркою. Розширювати ще будемо службу побутових послуг. До того ж, їх одним «штатним» місцем не прихватиш. Згоден?

Ось Віктора Білоуса взяти, одного з шести наймолодших у Лубенця. Недавно сів на трактор, а працює як! Спитай у самого бригадира. Чи ферму обслуговує, чи добриша заготовляє — все одно відзначиться. Звідки це у вчорашнього учня? З кохання. Батько вже пенсіонер, а свого часу тут колгосп створював. Уявляєш?

(Закінчення на 2-й стор.).

ЖОВТНЕВА ВАХТА КОМСОМОЛУ

Крокує тиждень 15-й

П'ятим пунктом записані рядки постанови бюро Бобринецького райкому ЛКСМУ: «В рамках патріотичного руху комсомольців «60-річчю Жовтня» — 60 ударних тижнів» запровадити альбом-естафету районної комсомольської організації, присвячуючи кожен трудо-

вий тиждень відповідно року Радянської влади.

Яскраво і чітко відбито на спеціальній карті Бобринецьчини графік руху альбому-естафети.

Ось один запис, зроблений у колгоспі імені Шевченка: «У 1930 році районний партійний комітет скликав зліт всіх комсомольців — ударників і двадцятип'ятирічників. 400 учасників цього зльоту закликали комсомольців взяти активну участь у боротьбі за суцільну колективізацію, за зміцнення союзу робітничого класу і селянства».

11 грудня молоді шевченківці провели суботник по впорядкуванню тваринницьких ферм.

Тиждень п'ятнадцятий у альбомі доручено відкривати подіями у рідному навчальному закладі комсомольської організації Веселівської середньої школи. Перше, що занесуть учні до естафети героїчних діян, буде запис: у 1931 році на прапорі Ленінського комсомолу застав другий орден — Трудового Червоного Прапора. Бобринецька комсомолія в той час організовувала комсомольсько-молодіжні ферми, удавні бригади, збирала хліб, гроші до фонду третього вірішального року п'ятирічки. Першою п'ятирічці Країни Рад.

А в наступному, 1932 році, над країною попливав клич: «БІЛЬШОВИКИ ПОВИННІ ОВОЛОДИТИ ТЕХНІКОЮ!».

ВЧОРА КРАІНА ВІДЗНАЧИЛА ДЕНЬ ЕНЕРГЕТИКА

Валентин СТОРОЖЕНКО п'ятий рік працює електромонтером на ділянці диспетчерського технологічного управління Кременчуцької гідроелектростанції імені 30-річчя Великого Жовтня. За успіхи в роботі Валентин у минулому році нагороджений бронзовим знаком «Молодий гвардієць п'ятирічки».

Сьогодні Валентин Стороженко несе трудову вахту на честь 60-річчя Великого Жовтня.

Фото В. КОВПАКА.

Відверта розмова

Ім'я трактористки із радгоспу імені Свердлова Валентини Телух відоме не тільки в Бобринецькому районі. Делегат XXI з'їзду ЛКСМУ, X Всесвітнього фестивалю молоді і студентів у Берліні, кавалер ордена Леніна. Ми вже розповіли в газеті, як працює ця жінка-механізатор. А це ніришили поцікавитись, чим вона живе, чим живуть її подрузи і взагалі:

ЧИМ ЖИВЕ ЛЮДИНА?

Перше — роботою. Вважаю, що це — основна точка прикладання сил, можливостей, душі людини. Робота і ще раз робота. Саме в ній мусиш віддати себе іншим. Віддати свій час. Своє серце. Свої думки...

Ми з чоловіком Валентином працюємо механізаторами на тваринницькій фермі. Працюємо на совість, бо знаємо, що там і від нас залежить успіх.

Я вийшла заміж. Маю дворічного сина. Законом передбачено, що кожна жінка без перерви грудного стажу має право доглядати за дитиною, не працюючи, рік. Я не витримала й року. Через десять місяців сіла за кермо трактора.

А взагалі, заміжжя накладає свій відбиток на життя молоді жінки. Особливо в селі. Часто пасивність члена комсомольської організації починається саме з весілля. Пам'ятаю, як на першому році заміжжя я гасала селом на мотоциклі. Мотоцикл — моя пристрасть. Вітер у вухах, відчуття польоту, думяний запах стегу і швидкості...

СОЦІАЛІСТИЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ КОМСОМОЛЬСЬКО-МОЛОДІЖНОЇ КОЛОНИ ІМЕНІ XXV З'їЗДУ КПРС ЗНАМ'ЯНСЬКОГО ЛОКОМОТИВНОГО ДЕПО НА 1977 РІК

Колектив нашої комсомольсько-молодіжної колонії, включившись у змагання за право підписати Рапорт Ленінського комсомолу ЦК КПРС до 60-річчя Великого Жовтня, зобов'язується:

— завдання двох років п'ятирічки виконати до 60-річного ювілею Великої Жовтневої соціалістичної революції;

— за рахунок впровадження в практику прогресивних методів роботи, підвищення кваліфікації перевезти понад план 1 мільйон пародного господарських вантажів;

— першими в депо освоїти нову техніку — електровози ВЛ 80Т;

— п'яти машиністам підвищити кваліфікацію, а п'яти помічників машиністів одержати право на керування локомотивом;

— добитися високої якості роботи, не допускати порушень трудової дисципліни;

— підвищувати свій ідейно-політичний і загальноосвітній рівень;

— змагатися з учнями підшефної Знам'янської середньої школи № 2 під девізом: «Клас без двійок, колона без браку».

За дорученням колективу колонії: С. Токар — машиніст-інструктор, керівник колонії, О. Зіноватний — машиніст.

Соціалістичні зобов'язання обговорені і прийняті на зборах колективу колонії.

(Закінчення на 2-й стор.).

ЧИМ ЖИВЕ ЛЮДИНА?

(Закінчення. Поч. на 1-й стор.)

Зовні я може й справді не змінилась. А ось в душі вже поселився якийсь холодок. Намагаюсь його заглушити, а він не вгамується. Над своєю душею людина — не володар.

Город, корова, стіжок сіна біля клуні — все це зараз поки що для мене незначне... З ним чи без нього, зрештою, хіба не все одно? Але я боюсь, що мине кілька років, ну, нехай, десяти років... І що, як раптом заступить воно мені такий багатогранний світ, затягне у міцні тенета споживацтва? Я вже з жахом бачу себе із базарною корзиною в руках, горластою тіткою за прилавком базару, яка вперто торгується за копійчину. Звичайно, я перебільшую, але хіба тільки скарденість, прагнення урятувати від життя жорсткий шматок приводить молодих сільських жінок на базар?

Думаю, справа знову-таки в тому ж стереотипі мислення: як всі, так і я. ...Головне — робота. Та, окрім роботи, свої будні людина обов'язково заповнює чимось іншим. Не хлібом єдиним —

книгами, музикою, прикладним мистецтвом, спортом... Або ж плітками, базаруванням, копірсянням на власному обійсті. Пам'ятаєте Івана Івановича з оповідання Чехова «Агрус», який так «самовіддано» плекав на своєму городі нікчемні куці агрусу?

Очевидно, цінність всього вимірюється тим, що вкладає в це сама людина...

І чи помічали ви, з яким натхненням і невідомим «творчим горінням» в очках лезають насіння і «перемивають кісточку» перехожим деякі сільські жінки, зібравшись після роботи під чієюсь хатою на посиденьки?

Не хочу жити так. «Людині потрібно не три аршини землі, не обійстя, а вся земна куля...». Це у того ж Чехова.

Я з інтересом читала у «Молодому комунарі» матеріали під рубрикою «Підтримайте пісню», де йшлося про необхідність підвищення культури молоді на селі. Дійсно, багато залежить і від завідувачого клубом, і від секретаря комсомольської організації, і від директора радгоспу чи голови колгоспу. Але не все. В нас у Пустопіллі новий клуб збуду-

вали. І кіно є, і танці. Але клуб повниться людьми тільки щосуботи, коли приїждять до села ті юнаки та дівчата, котрі вчаться чи працюють у місті. Нам з Валентином іноді так хочеться піти до молодих! Та стримує оте «не личить якось». Живемо під самим клубом. А коли тільки одружились — йшли в негоду до нього ж майже за півтора кілометри...

Мабуть, недаремно слова «молодий та молода» кажуть тільки на весіллі...

ЗРЕШТОЮ, у кожній замійній жінки на селі є можливість довго залишатися молодою. Адже давно привезли до нас газозі плити, збудували дитячі садки, магазини... Найважче — зламати в собі анутрішній бар'єр, пережиток мислення, оте саме «не личить якось»...

Зараз я розумію слова секретаря райкому комсомолу, який три роки тому, поздоровляючи мене із вступом до шлюб, безнадійно сказав:

— Ти ж не забувай, Валю, комсомол...

Дійсно, коефіцієнт корисної дії члена первинної різко падає після одруження. Треба було б критикувати цих людей, але я їх розумію. Ім якось незручно говорити на зборах про те, чим живе молодь. І не ходять на збори вчорашні активісти, мотизуючи свою пасивність зайнятістю, дитиною і т. ін.

А ось я знаю, що замійні комсомолки, робітничі Бобринецького молокозаводу

приходять на збори після шести із дитями, на суботниках перші, і над випуском стіннівок сидять до десяти ночі. Думаю, що це не стало б можливим, якби кожен не зламав у душі анутрішнього бар'єру.

Іноді мені буває шкода секретаря нашої комсомольської організації Антоніну Захватихату. Буває, приїжджають перевіряти її роботу з райкомом комсомолу. Переглядають протоколи зборів — а з них видно: була половина первинної. Починають шукати причини — і всі дороги, як то кажуть, ведуть до Риму: сім'я.

Активними комсомолками, справжніми лідерами були у нас телятниці Галина Теплюк, Ольга Рагук, доярка Тетяна Клявак. Зараз, після весілля участь у комсомолі звели до акуратної сплати членських внесків.

І тому варто звинувачувати не тільки секретаря комсомольської організації в пасивності того, кому за двадцять, того, хто власне вчора ще був застрільником всіх цікавих справ.

Все залежить від нас, як ми самі переоцінюємо цінності: чи можемо, будучи молодими за віком, залишатися молодими і душею?

В. ТЕЛИХ,

механізатор радгоспу імені Свердлова Бобринецького району.

МІСЦЕ ПОДВИГУ-ПОЛЕ

(Закінчення. Поч. на 1-й стор.)

Першим «Фордзоном» чмивав перед очима всієї громади — і недовірливої, і боязкої. І перед тими, хто одверто протизився. Бригадиром працював. А син сьогодні — на ДТ-75. Сучасна, потужна машина...

Тарасенко на хвилю змовк, замислився. І мені одразу спало на думку, що керівникові неодмінно до згадуваних рис ще треба вміти (якщо він, керівник справжній) любити людей, цінувати їх і їхню працю. Жити їхніми болями й інтересами. Називається ота здатність не вміняти, не професійною майстерністю, а, напевне, якось інакше. Талантом, вдачею керівника...

Цей, якоюсь мірою ліричний, відступ, гадаю, має завдання: висвітлити умови праці, оточення, власне, той ґрунт, на якому зріє і утверджується молода зміна трудівників.

— Вечоріє, а вдень з телебачення були в нас, теж про механізаторів зйомки робили. Сівалки всіх марок стоять на лінійці готовності, стегд готують — повні дані по господарству, і для людей — Дошка пошани буде нова на новій бригаді, флагажток... Та це вони самі найкраще розкажуть. Я от про Білоусів згадував. А ще й Михайло Левчук на оранці, і Микола Скорик на перезезенні кормів — надійно працюють. Не знаючи, не повірив би, що приїшли до нас зі школи. Бригадир промовчав про брата, незручно йому. А Володимир Лубенець соціалістичні зобов'язання року перекрив за одинадцять місяців. Ось поцікавтеся цифрами, вони в Анатолія у кишені — в прямому й переносному розумінні.

...Того вечора ми засиділися. Анатолій Лубенець, коли заходила мова про успіхи, мимоволі примовкав, хоч у справах орієнтувався чудово. Відчутно було, що це не вдача, а вже вироблена пози-

ція: зроблене, готове — на задній план; задумане, першочергове — ото наше.

Розповів Анатолій про зустрічі в Толбухінці, куди раніше виїздив на засідання міжнародного клубу молодих механізаторів, про наставництво, про шефство О. В. Гіталова. Перегорнув кілька аркушів свого записника і продовжив про соціалістичні зобов'язання, які до ремонту брали окремо. «Чули про листа миколаївців?» — це він питав. А в районі першими відгукнулися механізатори колгоспу «Україна». «Читали їхнє звернення?» — знову питав, брав до рук газету: «Хлібороби кажуть, що сільськогосподарська техніка — зброя механізаторів...» І від себе, вважаючи, що від імені колективу, додавав: «А тому вона завжди повинна бути готовою до відповідальної боротьби за врожай».

Вони не встигли виступити першими. Зате, підтримуючи ініціаторів, скоротили і їхні строки ремонту: пообіцяли швидше епоратися.

Щиро признаючись, тоді, у період жнив, для цього першого знайомства вистачило одного вечора. Косовиця змусила задовольнитися короткими термінами часу. А зараз саме та пора, коли механізатор може пристігти і, хоч раз на рік, погмоніти про все доскоху. Вечора було мало.

І БУВ РАНОК

Погожий, сонячний, іскристий. Ми знову приїхали сюди. У бригаді кипіла робота. Непомітна. Без гуркоту моторів і без жайвора. Без спраги у літню спеку. Тут все було інакше. Зовні буденно. Незвична тиша докола. Десять віддалік перемовлялися. Підійшов юнак у чистій фуфайці, чорно відкидав бригадира на два кроки вбік, спитав про підшипника. Анатолій відповів, що щось передав іншому товаришеві.

Під снігом вчувалася тривка «підшоа». — Асфальтові майдан-

чики для агрегатів, — потупавши ногою, пояснив Лубенець. — Ще зостався клаптик он там, для проїзду. І все. Обгородилися повністю. Тепер зручно. Гарно. Правда ж! А отам, збоку, буде волейбольний майданчик навесні.

Сімнадцять комсомольців — для колективу міцне ядро. До кожної справи беруться гуртом, і тоді «справа швидко стає на ноги». Чи йдеться про виробничі завдання чи про дозвілля.

Простора майстерня. До стелі — як до купола з цирку. Тільки замість слонів — комбайни. Аж чотири. Попарно стоять із піднятими «хоботами» подрібнозачів.

— Тут уже не змерзнеш, — посміхається один із старших механізаторів, — і за комір не крапає. От би швидше завезли токарного верстата — взагалі рай... Не треба нікуди їздити, аби виготовити простого болта чи обточити вал.

І саме у ту мить, коли виходиш із майстерні і рушаєш до будинку механізатора, западає до ока картина-плакат «Місце подвигу — поле».

Пригадуєте, у Блока:

І потому я хотів би,
Чтобы вы влюбились
в простого человека,
Который любит землю
и небо
Больше, чем рифмованные
и перифразованные
Речи о земле и о небе.

І зринув думка: добре, зручно, що ця картина висить тут, на стіні, а не в полі. Бо в полі механізатор її не прочитає, не роздивиться. І надто ж — не зупиниться в задумі хоч на хвилю. Ніколи буде. У полі ця людина, котра сьогодні готується до днів, які змістом, вагою праці еднають світанок із надвечір'ям — та так, що часом забуваєш, коли спати, а коли прокидатися від сну, — механізатор —

Человек, называющий все
по имени.
Оптимизирующий аромат
у живого цвета.

Анатолій Лубенець підкреслив наостанку, що за тиждень, за оцей п'ятнадцятий тиждень, присвячений року 1931-му, вони виставили на лінійку готовності відремонтовану ґрунтообробну техніку.

Стрічай, поле, з весняним підходом і трудову звитягу хлібороба. До другого року десятої «Ярички» комсомольсько-молодіжна тракторна бригада колгоспу імені Шевченка йде упевнено, здружено, стрімко.

А. НЕЧИТАНЛО,
спецкор «Молодого комунара».

Новоукраїнський район.

На околиці Токіо Тіофу відбулося свято газети «Акахага», в якому взяло участь понад 150 тисяч чоловік. Такий масовий захід щорічно проводиться японськими комуністами. Під час свята виступили керівники КПЯ, відбулися співбесіди з питань політики партії, виступи художніх колективів. Традиційне свято «Акахага» вилилося в яскраву маніфестацію рішучості прогресивних сил Японії продовжувати боротьбу за краще майбутнє своєї країни.

На фот: під час свята. Фото ДЖАПАН-ПРЕС — ТАРС. Щасливе дитинство. (Чехословаччина). Фото ЧТК — ТАРС.

НАШ СПІЛЬНИЙ ДІМ

В обласному центрі 36 молодіжних гуртожитків. У них проживає близько 11 тисяч мешканців. Їх, дуже різних, — і шістнадцятирічних учнів профтехучилищ і студентів, що завтра стануть педагогами та інженерами, і молодих робітників, — об'єднує одна спільна риса: працюють і відпочивають вони колективно. Свої турботи і свої проблеми має оця специфічна категорія юних.

Про ці турботи минулого вівторка йшла мова на першій міській конференції молоді, котра проживає в гуртожитках. Її учасники обговорили питання створення і діяльності позастантних комсомольських організацій у робітничих та студентських доміках, їхнього співробітництва з комітетами комсомолу, різні аспекти використан-

ня дозвілля та інше. Делегати обрали міську раду по координації діяльності рад молодіжних гуртожитків, ухвалили рекомендації по роботі, поділились досвідом.

За підсумками огляду-конкурсу колективів гуртожитків, присвяченого XXV з'їзду КПРС, Кіровоградський міськомком комсомолу нагородив переможців грамотами та цінними подарунками: кінокамерами, фотоапаратом.

На конференції виступив з доповіддю перший секретар міськомкому комсомолу Яків Бондар. У роботі взяв участь завідувач відділом пропаганди і агітації Кіровоградського міськомкому Компартії України А. І. Ніцой.

М. КОРИННИЙ.

КОЛИ ТРЕТІЙ — НЕ ЗАЙВИЙ

Лектор згодився виступити перед одним-єдиним слухачем. Більше того, він сам напоїв на цьому. Йому хотілося почути критичне слово, прослідкувати за реакцією. Цим слухачем була я. Лектор не ображався, коли його зупиняла, перепитувала. Йому важливо було донести ідею, суть.

Якщо на твоєму шляху зустрілася людина — допоможи їй. Це не тільки твоє, це людське. Чи багато встиг тут Валентин?

Виступав двічі у місцевому технікумі, в середній школі теж було два виступи. Йому, комсомольцеві, подобалася юна аудиторія. Особливо ці хлопці, курсанти ДСМФ. Захоплюються мотоспортом, майбутні шофери. Валентин просив їх для початку твердо запам'ятати: усе живе в ранній вік — найранимше. Організм дитини, підлітка звикає до алкоголю швидше, ніж дорослого. А наслідки не примусять довго чекати. На окремі запитання вирішив тоді не відповідати. Пообіцяв, що прийде інший лікар, спеціаліст. Пообіцяв — зробив.

Подібні зустрічі лікар-невропатолог Валентин Афеєнко розглядає як елемент сімейного виховання. Адже його слухачі в майбутньому стануть батьками, вихователями своїх дітей.

З авторитетною групою (представник райкому партії, начальник райвідділу внутрішніх справ, прокурор, представник ДАІ, головний лікар) він побував у Петрівці, Губівці, Гарманівці, Софіївці, Нечаївці. До

кінця року об'їздить весь Компаніївський район.

Тематичні вечори з питань дотримання соціалістичної законності, правопорядку і боротьби з алкоголізмом збирають учителів, піонервожатих, старших школярів, колгоспників. Останніх, на жаль, менше, ніж хотілося би.

Більшість людей розуміє, що пити надміру — небезпечно для здоров'я. Чому ж так часто, коли не виправадна помилка вже допущена, боротьба за людську гідність перетворюється у двобій лікаря з хворим? — запитував себе і своїх слухачів Валентин. — Суворого осуду заслуговують не одні лише п'яниці, але й ті, хто вважає, що не їхня справа втручатися, що немає нічого страшного в тому, коли якийсь чоловік випиває зайве, потроху наближається до прірви...

Валентин згадує випадок із своєї практики («згадає» — не зовсім точно, він просто не може забути).

...Вночі його викликали до хворого в село. Удвох з фельдшером зайшли до будинку. Молодий хлопець безвільно розкинувся на підлозі. Обличчя сіле, очі напівзаплющені. Кожна хвилина може бути останньою. Використали всі можливі засоби, витягли, виврали у смерті, а в подяку почули... брутальну лайку. Воїстину так: «Люди впускають ворога в свої уста, і він викидає їхній мозок».

Від того, наскільки небайдужими будуть рідні, знайомі, колеги, сусіди до зловживання спиртним (до речі, Валентин завжди підкреслює: «виноградний» п'яниця нічим не відрізняється від «горілкового»), залежить дієвість цілого комплексу заходів, передбачених рішеннями партії та уряду останніх років. Роль морального фактора (небайдужість, усвідомлення високого громадянського обов'язку) в боротьбі з пияцтвом дедалі зростає. Бо хвороба ця, страшна, припиняє, лікується, як відомо, не хірургічними втручаннями, а вихованням самоконтролю, витримки.

З усіх неписаних лекторських заповідей Валентинові найближча одна: треба, щоб вірили всьому, що ти збираєшся сьогодні сказати.

Лекція може бути імпровізацією. Не завжди це вдається. Виступаєш раз, другий, третій. Тема залишається тією ж самою. Змінюється лише аудиторія. Мені подобається, як говорить Олексій Іванович Бобух, наш начальник райвідділу внутрішніх справ. Солідно в нього виходить. В тому розумінні, що він добре знає людей, а вони — його. Слухачам імпонує його звучний голос, виразна жестикуляція, коректне поводження.

Валентинові належить виробити свої принципи, свій власний, не схожий на інші, лекторський голос. Бо вже зараз публічні виступи для нього, лікаря, мають додаткову цінність, дозволяючи розширити коло спілкування. Отже вони є найактивнішою формою профілактики.

Сьогодні в кабінеті на четвертому поверсі, в скромному райкомівському кабінеті з вікном до двох сосон біля сусіднього будинку, народжується лекція. Мені приємно бути до цього причетною.

Т. ЛЮДНА.

Компаніївський район.

Твій ровесник за рубежем

БУДАПЕШТ

Тут створено угорський національний комітет по підготовці до ХІ Всесвітнього фестивалю молоді і студентів, який відбудеться в 1978 році у Гавані. На своєму першому засіданні комітет звернувся до угорської молоді з закликом взяти активну участь у боротьбі прогресивної молоді планети за антиімперіалістичну солідарність, за мир і дружбу.

НЬЮ-Йорк

Заплановані «канікули» почнуться у школярів м. Патнам (штат Коннектикут). Навчальні заклади міста закрилися у зв'язку з тим, що виявилися повністю витраченими асигнування на поточний рік.

Раніше фінансові труднощі паралізували школи в ряді районів штатів Огайо і Орегон.

ПАНАМА

З гострим осудом репресій, які чинить гватемальський режим проти народу цієї країни, виступив ряд громадських і студентських організацій Гватемали. В опублікованій панамською газетою «Критика» спільній заяві вони відзначають, що тепер у Гватемалі переслідують інакомислячих набагато менше масштабів, а в інших країнах переповнені політ'язнями, яких піддають жорсткому катуванню.

ЛОНДОН

Боротьба за ліквідацію безробіття серед молоді і проти хвилі расизму, яка охопила Англію, лишається найважливішим завданням британських комсомольців. Така рішення виконавчого комітету ліги молодих комуністів Англії.

Виконком прийняв рішення про конкретні заходи боротьби проти расизму та безробіття, схвалив проекти резолюцій до чергового наради загального з'їзду ліги молодих комуністів Англії, який намічено провести у наступного року.

НЕРВИ, НЕРВИ...

Наше двадцяте століття називають атомним, космічним. Це — епоха швидкостей і найвищих напружень людського організму, різноманітних емоцій, які сприяють нервовим потрясінням і їх наслідкам — неврозам.

До неврозів відносять істерію, психастенію і невроз нав'язливих станів. Всі ці хвороби мають загальні ознаки: зберігається критичне ставлення до хвороби і здатність керувати своїми діями і поведінкою. Неврози виникають частіше тоді, коли нервова система ослаблена інфекційними хворобами або інтоксикацією (живлення алкоголем або курінням).

Тривалі негативні емоції теж викликають перенапруження нервової системи. Нервовим захворюванням особливо піддаються діти.

Кожна здорова дитина, а тим паче психічно нестійка, потребує систематичного контролю і уваги з боку дорослих. Відсутність цього, а це більше потакання капризам, відсутність вседозволеності, сприяють розвитку істерії.

Лікують неврози медикаментозно, фізіотерапевтично і психотерапевтично. Про останній спосіб лікування варто сказати окремо. В деяких випадках лікування шляхом гіпнозування навіювання приносить позитивні результати. Приміром: із слів матері її син, одинадцятирічний Сашко, при перегляді кінофільму дуже переживався. Хлопчина почав погано спати, став неуважним, дратівливим, боявся залишатися один у кімнаті. Після проведення амбулаторного лікування — навіювання в гіпнозуванні сні — хлопчина одужав.

Багато неврозів дорослих починають формуватися вже в дитячому віці. Проблема «неблагополучної родини», пияцтво батьків, неправильне виховання дітей — все це сприяє виникненню неврозів.

Два роки тому Любов САМБОРСКА прийшла працювати до Новоукраїнської аптеки № 65. За короткий час вона зреккомендувала себе старанною зрудливицею, активною комсомолькою. Молодь аптеки обрала Любу комсомольським атакеєм.

Фото М. ЧАЙКОВСЬКОГО.

ОПОВІДАННЯ

1

Край плащ-палатки, що прикривала вхід, відхилився, і послидний, просунувши голову до землянки, крикнув: «Михайлюк, до командира!».

Молодший сержант Михайлюк відклав убик олівця, незакінчений лист, схилив автомат і відскочив услід за солдатом. Викликові до комзводу він зрадів. Ще б пак! Ось уже кілька тижнів, як повернувся з госпітально, а все пік не умовить лейтенанта Дроздова включити його в розвідгруппу. Той усе відмахується: «Зачекай. Встигнеш ще, одужуй». А куди міцніти, і так силою не обділений!

Зроста середнього, а на землі міцно стоїть. Це — від батька. У розвідники потрапив, бо неабияка фізична міць поєднувалася у цьому двадцятирічному молодиків з відлагою і витримкою. Не один гітлерівський відьук на своїй ший ставив хватку стеновика з Кіровоградщини.

І як чекати, коли на твоїх очах виростають на завдання товариші по зброї, щоразу ризикуючи життям. Адже це нестерпно! Бачити, як приносять на плащ-палатці загиніх, виконуючи неписаний закон розвідки: не залишати ворогові убитого товариша, відчувати, як закипає від ненависті до ворога кров, і чекати невідомо чого...

Невже випустиш почувалася перед солдатами. Та й самого бісило. «Що це за командир відділення розвідників, якщо відсліджується в землянці... Може Дроздов щось запропонує хоч сьогодні?».

Передчуття не підвело Михайлюка. Комзводу відразу приступив до справи. Розклав перед собою карту, обвів олівцем одну з ділянок передової.

— Дивись сюди. Тут контролює ділянку взвод піхотинців. У них протягом трьох тижнів ворожий снайпер убив двох офіцерів. З нещасної «зоуля», винятки важко. Стріляє він рідко. За весь час ніс пострілів. Вибірає лише офіцерів. Попробуй розшукати його з тилу. Вб'єш двох солдатів: Хміль і Чайкіна. Вирішаєш через годину. Заняття будуть?

2

Розвідників зустрів старшина: нового комзводу ще не призначили.

— Ну, що тут? — запитав молодший сержант. Старшина підвів розвідників до бруствера, простягнув бінокль.

— Он звідси стріляє, — показав у напрямі лісу. — Мабуть зверху десь, бо все в голову ціліть, падлюка! Під саму зірочку. Ось, подивись, — і він подав Михайлюку закривавлений кашкет. Над самим козирком, зачепивши один з променів червоного п'ятикутника, темнів кульовий отвір. — Обоє так. Пристрілявся, гад!

Михайлюк взяв бінокль. Оглянув місце, куди показав піхотинець... Метрів за п'ятсот від окопів починався невеличкий лісок. Далі — ворожі позиції. Десь посередній, на нічній землі, похмурими погромами застигли два оборонні фаністські танки. «Доведеться вночі переслідувати лісок», — подумав сержант.

Виглянуло сонце. Старшина застеріг: — Сховай бінокль. Скло виблисне — так і влучить.

Погляд Михайлюка зупинився на козирку кашкета, якого все ще тримав старшина. На ньому вигравав сонячний зайчик... Взяв кашкет, нахилив його на приклад автомата і ледь виткнув з окопу. Пострілу не було. Солдати, зрозумівши команду, швидко познімали речові мішки, розшукали дві саперні лопатки, принесли з бліджача офіцерську шинель. Зробили опудало і почали з ним маневрувати маршрутом, яким офіцери користувалися найчастіше. Це тривало, мабуть, з годину. І коли вже Михайлюк зневірився у своєму задумі, пролунав постріл...

— Куля пройшла майже поруч із першим отвором. На блиск козирка стріляє, — сказав він. Уважно оглянувши опудало, зробив висновок, що стріляти не з дерева. «В тилк заїз, чи що? А коли так, то це буде твій останній постріл», — усміхнувся зле.

3

До підбитого танка підповзли за північ. Прислухались. Тихо. Михайлюк залишив на чатах Хміль, сам обережно втиснувся всередину. За ним — Чайкін. Скупі промені кишенькових ліхтариків неквапно обстежували кожну деталь.

Снайпер обжив танк і, очевидно, давно. Про це свідчили численні консервні банки, залишки їжі, зручно влаштоване місце біля переднього люка. «Досвідчений лис. Боїться приїхати збити. Знає, що оптика — штука тендітна, — подумав молодший сержант. — Навіть зброєю залишки, пастілки ввезені, що місце обрав собі безпечно».

— Шож, дочекаємо, — сказав. Розвідники встигли зручніше. Причепились. У нічній тиші кожен звук чутно далеко, а до противника якийсь дрібний метрів. Не сполохнути б «зоулю».

Години через три подав сигнал Хміль, а згодом чутиве ухо Михайлюка вловлює обережні кроки. Ішов, здавалося, не один. Сержант мовчки кивнув Чайкіну. Напруження зросло. Спочатку побачили ковані чоботи. Притиснулися до брону — треба ж дати місце «господарю!» Той не поспішав. Схоже було — щось намагається втягнути всередину. Так і є! Снайпер присів, тримаючи перед собою великий згорток. Михайлюку здалося, що запахло сосисками... Промайнуло в думці: каянися на завдання, що забув навіть пошепочати. А цей, бач, запасливий.

Чужинець, напівхитнувшись у темряві на розвідників, закрик. Михайлюк миттю затис клямом йому рота, шарпнув донизу. Чайкін придушив гітлерівця зверху. Тим часом у отворі з'явився ще один пакунок. Його прийняв молодший сержант.

— «Алеє?» — почувся шепіт. — «Я-а...» — прошипів у відповідь Михайлюк, — аффідерсеє!» — і потиснув опущену в лок руку. Почулися швидкі обережні кроки. Шисень поспішав. Через хвилину в танк спустився і Хміль. Розвідники полегшено зітхнули...

Тим часом почало розвиднятися... Посвітліла шматок неба, який було видно через люк. Вглянуло сонце. Нагріло метал. У неймовірній тісноті, обличчя потім, розвідники разом із «язником» перевертали дещо. З першими сутінками група повернулася до своїх.

Юрій ДМИТРЕНКО.

СТЕЖКИ — ДО ПАМ'ЯТНИКА

● Українському товариству охорони пам'ятників історії та культури — десять років

ПАМ'ЯТНИКИ історії та культури акумулюють матеріалізовану працю народу, увічнюють його колективний досвід і талановитість. Ґрунтовне знання культурної спадщини дає можливість правильно розуміти й оцінювати сучасне. Саме тому на всіх етапах розвитку нашої держави Комуністична партія і Радянський уряд закликали народ берегти священні реліквії своєї історії та культури, постійно дбати про їх охорону. Вже за перший рік свого існування Рада Народних Комісарів з ініціативи і при безпосередній участі В. І. Леніна прийняла двадцять декретів, постанов і розпоряджень про охорону і збереження історико-культурної спадщини. Новим яскравим свідченням турботи про духовний розквіт нашої суспільства, повніше задоволення його культурних потреб є Закон «Про охорону і використання пам'ятників історії та культури», прийнятий 29 жовтня минулого року на V сесії Верховної Ради СРСР, Закон, який вступає в дію з 1 березня 1977 року, цілком і повністю відповідає настановам XXV з'їзду КПРС про необхідність поліпшувати охорону і пропаганду історико-культурних надбань радянського народу. Такий благородний меті й підпорядкована вся діяльність Українського товариства охорони пам'ятників історії та культури. Ця масова добровільна громадська організація, створена 21 грудня 1966 року, тепер об'єднує в своїх рядах понад 12 мільйонів чоловік.

Складовою ланкою Українського товариства є Кіровоградська обласна організація, яка під керівництвом партійних та радянських органів справляє відчутний творчий вплив на збереження наявних та спорудження нових пам'ятників на Кіровоградщині, веде широку популяризацію їх серед трудящих. В області тепер налічується 25 міських і районних, 1918 первинних організацій, котрі об'єднують майже 286 тисяч чоловік.

Територія Кіровоградщини надзвичайно багата історико-культурними надбаннями, котрі пов'язані з декабристським рухом, подіями Великого Жовтня, громадянської і Великої Вітчизняної воєн, трудовою героїкою. Загалом у нас взято на облік і під державну охорону 1445 пам'ятників історії та культури, деанадцять із яких — загальносоюзного і республіканського значення.

Особливо активну участь у збереженні і пропаганді історико-культурних святинь беруть юні члени товариства. Піонери, комсомольці, учні шкіл постійно шефують над 760 пам'ятниками, обелісками і пам'ятними знаками. Велику патріотичну роботу по охороні дорогих реліквій прсвела молодь області в період сьомого етапу Всесоюзного походу місяця революційної, бойової і трудової слави. У ньому взяли участь 80 тисяч юнаків і дівчат. За цей час в області відкрито понад десять музеїв, кімнат і куточків бойової і трудової слави, споруджено і відкрито 115 пам'ятників і пам'ятних знаків, котрі увічнюють безсмертний подвиг полеглих радянських воїнів.

Цілеспрямовану пошукову роботу ведуть 8500 червоних слідопитів. Багато корисних справ мають на своєму рахунку загони червоних слідопитів Богданівської

середньої школи імені В. І. Леніна (Знам'янський район), Голованівської середньої школи № 4, Варварівської восьмирічної (Долінський район), Димитрівської № 12 (м. Олександрія), Куцєвопівської (Онуфріївський район), Кіровоградських № 3 та № 13.

Заслужену популярність набули народні університети пропаганди пам'ятників історії та культури. В області працюють два таких громадських навчальних заклади та десять факультетів, у яких здобувають знання майже 600 слухачів — головним чином, робітників, сільська і студентська молодь. Добре поставлено навчально-виховний процес у народному університеті м. Кіровограда. Його очолює завідувач кафедрою української літератури педінституту імені О. С. Пушкіна А. П. Бойчук. За сім минулих років тут підготовлено майже триста лекторів, екскурсоводів, краєзнавців.

Нині Кіровоградська обласна організація, включившись в активну боротьбу за здійснення накреслених XXV з'їзду КПРС, вносить свій гідний вклад у благородну справу охорони і використання історико-культурних надбань народу, в справу комуністичного виховання підрастаючого покоління.

В. ЗІНЧЕНКО.

заступник голови правління обласної організації Українського товариства охорони пам'ятників історії та культури.

„ЯТРАНЬ“ У ФОНД МИРУ

Скільки б не виступав перелік кіровоградцями заслужений самодіяльний ансамбль танцю «Ятрань», кількість бажаних побувати на його концертах не зменшується. Його шанувальники знають, що знову зустрінуться з самобутнім мистецтвом і водночас побачать оновлену програму, адже ятранці завжди в пошуках.

За два вихідні дні у залі обласної філармонії відбулося чотири концерти. Вісім місць не було, після кожного номера вибухали оплески. В репертуарі ятранців з'явилися нові номери — українські народні танці «Арлан», «Василечки», хореографічна мініатюра «Козачок», друге відділення починається колоритним російським святковим танцем. Щоразу, коли буваєш на концертах ятранців, здається, що кожний малюнок їх танців завершений. Але як часто ми стаємо свідками подальшої роботи над ними. Не можна було не помітити нових елементів у номерах «Подільський рушничок», у буковинському весільному танці, «Лісорубах» та інших. Нові пісні виконували солісти ансамблю А. Червінська і А. Бондаренко.

Кошти, зібрані від концерту, «Ятрань» передасть у Фонд миру.

БАСКЕТБОЛ.

Шість днів у спортзалі залі Кіровоградського медичного училища тривали змагання з баскетболу в залік спартакіади середніх навчальних закладів обласного центру. Добре провели всі гри юнаки і дівчата будівельного технікуму. Вони й стали переможцями цього турніру. Друга сходинка дісталася команді баскетболісток і баскетболістів машинобудівного технікуму, а третя — учням технікуму механізації сільського господарства та представницям технікуму радянської торгівлі.

РУЧНИЙ М'ЯЧ.

У Будинку фізкультури заводу «Червона зірка» відбулася першість обкому профспілки працівників автотранспорту і шосейних шляхів з ручного м'яча серед чоловічих команд. Звання чемпіонів завоювали гандболісти Кіровоградського автотопдіприємства № 10661.

БОРІТЬБА КЛАСИЧНА.

Спортивний комплекс Кіровоградського інституту сільськогосподарського машинобудування протягом двох днів був у розпорядженні борців класичного стилю. Тут проходила особисто-командна міжвідомча першість області. Переможцями в своїх вагових категоріях стали першорозрядники Сергій Платонов, кандидат у майстри Микола Новохатько, майстри спорту Станіслав Редозубов, Віктор Марух, Микола Коробов та Олександр Демещенко (всі авангардівці), представники з «Колоса» майстер спорту Анастолій Виходець, борці «Буревісника» кандидат у майстри спорту Василь Сурмач та майстер спорту Володимир Зубенко. У командному заліку верхній щабель зайняли авангардівці, другими були спортсмени «Трудових резервів», а третє місце дісталося колективу «Буревісника».

В. ШАБАЛІН.

ПРОХОДНОГО ранку 13 травня 1919 року Олександр Пархоменко з п'ятьма червоноармійцями-розвідниками, передягнувшись у цивільну одежу, ввійшов у місто. На одній з вулиць помітили автомобіль. У ньому сиділи озброєні люди, поруч погрозило стирчало дуло кулемета.

— Максюта! — боєць пізнав переднього бандита, заступника отамана Григор'єва.

— А я його саме й шукаю, — промовив надив. — Новоспечений начальник гарнізону Катеринослава.

Пархоменко наказав бійцям сховатися за ворітими будинку, а сам став по-

дації заколоту Григор'єва вітав телеграмою В. І. Леніна.

...Недовго була мирна передишка. У кінці квітня 1920 року палець Польща вчинила напад на Україну. Для боротьби з загарбниками була кинута Перша кінна армія, до складу якої входила славнозвісна 14-та кавалерійська дивізія О. Я. Пархоменка. Підучи з Кавказу на захід, кінармія у середині травня вийшла в район Олександрії. Сюди прибули Радянська армія, її штаб. Немало жителів міст і сіл Єлисаветградщини одягли форму добровольців. Нині добровольці з Олександрії, Знам'янки, Єлисаветградівки, Аджамки, Нової Праги. Брали у руки зброю і ставали в ряди борців за владу Рад.

Відтримали бої на заході. Та не було часу в кавалеристів викладати шаблю у піхви. На півдні України «гуляли» банди Махна. Командир 14-ї дивізії О. Я. Пархоменко одержав наказ знищити бандитські зграї.

У грудні 1920 року Пархоменко привів свою дивізію до Нової Праги. Штаб командир розмістився в Аджамці. Тут розроблялися плани розгрому бандитів. Махно як вогню боявся кінармійських шабел, не наважуючись зустрітися у відкритому бою з Пархоменком. Розгруппувавши свою «армію» на невеличкі загони, «батько» петляв по Україні, щодня змінюючи маршрути. Зловити його було надзвичайно важко.

Нарешті 24 грудня Пархоменко наздогнав банду у Покропівському і оточив її. Два дні йшов бій. Втративши всю артилерію, обози, чимало своїх «підданих», Махно знову наківав п'ятами до Новоукраїнки. Але й тут його дістав Пархоменко.

З січня 1921 року бандитська армія Махна перестала існувати. Червоні кіновотники оточили і наголову розгромили головорізі. Та не було вже в їхніх лавах хороброго командира. Загинув того дня багатир, унаві, пропизаний кулями запродавців народу.

А пам'ять жива. Від покоління до покоління несе вона славу безстрашного полководця, мужнього солдата Вітчизни, кавалера двох орденів Червоного Прапора Олександра Яковича Пархоменка.

Ю. МАТІВОС,
краєзнавець.

Амеанішська область. Вже сьомий рік існує Кам'янець-Подільська дитяча художня школа. Роботи її учнів успішно експонувалися на обласних і республіканських виставках дитячої творчості. Вони відзначені чотирма дипломами Міністерства культури УРСР. Багато випускників школи вступили цього року до вищих і середніх художніх навчальних закладів.

На фото: відмінник навчання четвертого класу дитячої художньої школи Віктор ГРИГОР'ЄВ на урочі малюнка. Фото В. СТЕПАНЕНКА. (Фотопроєкція РАТАУ).

Опекунія ПОШУК

Там, на висоті 196,5...

Бій розгорівся за селом Новоавлівкою Кіровоградського району. 15 січня 1944 року героїчно загинув там мій батько Іван Васильович Радіонов. Він похований на четвертому кургані на висоті 196,5.

А як все це сталося? Може комусь з колишніх фронтників щось відоме про той бій?

А. РАДІОНОВ.

м. Олександрія.

Наша адреса і телефони

316050. ГСП, Кіровоград 50, вул. Луначарського, 36. Телефони: відповідального секретаря та відділу комсомольського життя — 2-45-35, відділу пропаганди, відділу листів і масової роботи — 2-45-36, відділу військово-патріотичного виховання та спорту — 2-46-87.

Газета виходить у вівторок, четвер, суботу.

«МОЛОДОП КОМУНАР» — орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ, г. Кіровоград. Газета печатається на українському мові.

Друкарня ім. Г. М. Димитрова обласного управління у справах видавництва, поліграфії і книжкової торгівлі, м. Кіровоград, вул. Гайни, 2.

ПОГОДА

Вдень 23 грудня по області і місту Кіровограда передбачається змари з проясненнями погоди, в східних районах — невеликий сніг. Вітер східний 4-7 м/сек на секунду. Температура повітря по області 0-5, по місту 0-2 градусів морозу.

Редактор М. УСПАЛЕНКО.